

BEZPIECZNY GIMNAZJALISTA

Scenariusz zajęć dotyczący bezpieczeństwa w kontaktach rówieśniczych

Temat: Bezpieczeństwo w kontaktach z rówieśnikami

Cele:

- 1) Kształtowanie umiejętności rozpoznawania zjawisk agresywnych dotyczących relacji rówieśniczych.
- 2) Nabycie umiejętności prawidłowego zachowania się w sytuacjach przemocy rówieśniczej.
- 3) Wspieranie pozytywnych postaw społecznych.

Adresat:

Uczniowie klas pierwszych gimnazjum.

Czas realizacji:

Dwie godziny lekcyjne.

Metody pracy:

Dyskusja, rozmowa kierowana, praca w grupach, „burza mózgów”.

Materialy:

Tablica, dwa arkusze papieru, magnesy, markery, plansza tematyczna.

PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Przed rozpoczęciem zajęć należy w sali ustawić krzesła w kręgu.

Wprowadzenie

Nauczyciel wita uczniów. Informuje ich, że obecne zajęcia są kontynuacją programu „BEZPIECZNY GIMNAZJALISTA”. Spotkanie dotyczy relacji z rówieśnikami.

(Zajęcia zaczynają się od ćwiczeń budujących dobry nastrój w klasie).

1. Ćwiczenie - Zalety.

Nauczyciel prosi, aby każdy z uczniów zastanowił się nad swoją zaletą, która rozpoczynałaby się na pierwszą literę jego imienia. Uczniowie po kolei wymieniają jedną pozytywną cechę.

2. Krzesła.

Uczestnicy siedzą w kręgu. Jedna osoba stojąca pośrodku nie ma krzesła (*wskazane, by pierwszym prowadzącym ćwiczenie był nauczyciel*). Osoba ta mówi: *Wszyscy, którzy .....i wówczas wszyscy, którzy mieszczą się w danej kategorii muszą wstać i usiąść w innym miejscu. Nie może to być miejsce bezpośrednio obok. Osoba, dla której zabrakło krzesła, znowu staje pośrodku i mówi: Wszyscy, którzy .....itd.*

Przykłady:

Wszyscy, którzy lubią lody....

Wszyscy, którzy mają ciemne włosy....

Wszyscy są ubrani w spodnie....

W związku z tym, że jest to zabawa ruchowa, należy poprosić uczniów o zachowanie ostrożności. Zabawę kończymy po około 10 minutach. Najlepiej, jeśli zakończy ją nauczyciel „wywołując” *wszystkich, którzy* chodzą np. do klasy Ib lub wymieniając inną cechę, która charakteryzuje wszystkich uczestników zabawy.

W innej wersji zabawy, każdy pozostaje na swoim miejscu, a uczniowie po kolei wymieniają formułkę „Wszyscy...”. Osoby, których dotyczy dana cecha wstają.

Nauczyciel podsumowuje tę część zajęć wskazując, że dzięki nim można było

poznać dobre strony każdej z osób oraz dowiedzieć się, że mimo tego, że jesteśmy tak różni łączy nas bardzo wiele. Dobra zabawa była też przykładem na to, że można RAZEM dobrze spędzić czas i przeżyć przyjemne chwile.

Jednak nie zawsze spotkanie z drugą osobą kończy się pozytywnie. Nauczyciel prosi uczniów, aby wymienili takie sytuacje, w których kontakt z rówieśnikiem okazał się nieprzyjemny dla jednej ze stron. Jedna osoba zapisuje wymieniane sytuacje i zachowania na tablicy.

Warto w podsumowaniu zadania zapytać, czy któregoś z zachowań uczniowie sami doświadczyli i jak im się wydaje, które z nich występują najczęściej.

Nauczyciel zwraca uwagę na to, że w sytuacjach przemocy występują różnego

rodzaju straty. Klasa zastanawia się wspólnie (*burza mózgów*), jakiego typu straty może w wymienionych wcześniej sytuacjach ponieść ofiara, a jakie sprawca. Dwie osoby zapisują na arkuszach papieru (arkusze umocowane są tak, by nie zakrywały napisów na tablicy):

I - straty po stronie ofiary

II – straty po stronie sprawcy.

Wskazane jest, aby mniej więcej równo wymienić strat w obu kategoriach. W podsumowaniu nauczyciel zwraca uwagę na fakt, że w sytuacjach przemocy, również sprawca ponosi straty (*patrz – materiały dla nauczyciela*).

Nie da się jednak uniknąć takich trudnych sytuacji i warto opracować sobie już „wcześniej” odpowiedni scenariusz zachowania. Nauczyciel prosi, by klasa wybrała cztery (do sześciu) ich zdaniem najważniejszych sytuacji przemocy spośród zapisanych na tablicy, nad rozpatrzeniem których chciałyby się zastanowić.

Nauczyciel dzieli klasę na grupy 4 – 5 osobowe. Każdej z grup zostaje przydzielona jedna z wybranych sytuacji. Zadaniem uczniów jest znalezienie odpowiedzi na pytanie „Co mogę zrobić w tej sytuacji?” oraz zaproponowanie konstruktywnych sposobów zachowania. Pomysły grup są referowane na forum klasy i zapisywane na tablicy. Klasa może dyskutować o wymienionych propozycjach, a nauczyciel prowadzi rozmowę w ten sposób, by na tablicy pojawiły się skuteczne sposoby reagowania (*pomoc w materiałach dla nauczyciela*).

Zakończenie

Nauczyciel podsumowuje przeprowadzone zajęcia, wskazując na pozytywne i negatywne relacje między rówieśnikami, odnosi się do sposobów radzenia sobie w takich sytuacjach. Zapoznaje uczniów z nową planszą. **Druga plansza zostaje zawieszona w klasie.**

Bibliografia:

1. „Jak żyć z ludźmi.” MEN, 1998.
2. Berckhan B., Inteligentny sposób radzenia sobie z głupimi uwagami i docinkami. Wydawnictwo „Jedność”, 2003.
3. Aronson E., Psychologia społeczna –serce i umysł. Wyd. Zysk i S-ka, 2005.